До
Председателя на научно жури, определено със
заповед № РД-09-26/11.04.2017г.
на ИД директор на Институт за държавата и правото,
БАН, гр. София

С Т А Н О В И Щ Е
от доц. д-р ***Вълчин Здравков Даскалов***, член на научното жури, научна специалност „Гражданско и семейно право"

относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент" по научна специалност „Трудово право и обществено осигуряване", област на висше образование ш. 3 „Социални, стопански и правни науки", професионално направление ш. 3.6. „Право", обявен от Институт за държавата и правото, БАН, обнародван в ДВ, бр. 16/17.02.2017г.

Със заповед № РД-09-26/11.04.2017г. на ИД директор на Институт за държавата и правото, БАН, гр. София, съм назначен за член на Научно жури за избор на „доцент" по научна специалност „Трудово право и обществено осигуряване", област на висше образование ш. 3 „Социални, стопански и правни науки", професионално направление ш.3.6. „Право".

В обявения конкурс е подал документи само един кандидат – г-н **д-р Андрей Сашов Александров**.

Декларирам, че нямам роднински връзки с кандидата, както и че не съм съавтор с него в съвместни трудове и публикации.

В изпълнение на задълженията си като член на журито предоставям настоящето становище.

1. Общо описание на кандидата и представените материали по конкурса

Д-р Андрей Александров завършва висше юридическо образование в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски" през 2005 г. Професионалната си кариера започва като младши експерт в Държавната комисия по сигурността на информацията, дирекция „Правна и международна дейност". От 2008г. започва дейност като адвокат в Софийска адвокатска колегия, адвокатско дружество „Камбуров и съдружници", където работи и до днес като ръководи дирекция „Трудово право", а от 2015г. е приет и като съдружник. Член е на Българската асоциация по трудово и осигурително право.

През учебната 2008 г. д-р Андрей Александров започва преподавателска дейност като хоноруван асистент по Трудово и осигурително право като води семинарни занятия със студенти от IV-ти и V-ти курс в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски", която продължава до учебната 2014-2015 година. Бил е и гост-лектор в Академията на МВР (2006-2008г.) и в Института по публична администрация и европейска интеграция (2006-2008г.). Наред с това, д-р Александров написва и дисертационен труд на тема „Правни последици от промяна на работодателя" и през м. октомври 2011г. Юридическият факултет на СУ „Св. Климент Охридски" му присъжда научната и образователна степен „Доктор по право " (Трудово право и обществено осигуряване).

През 2016г. д-р Андрей Александров спечелва конкурс за заемане на академичната длъжност „главен асистент" по специалност „Трудово право" в

Института за държавата и правото при БАН и на 18.05.2016г. е избран на тази длъжност, която заема и до днес.

В конкурса за академичната длъжност „доцент" кандидатът участва със списък от 1 монография, 1 коментарна разработка, 26 статии и 126 практико-приложни разработки. Съдържанията и темите на монографията и коментарната разработка не съвпадат с темата на дисертацията. От така представения списък, след получаването на образователната и научната степен „Доктор по право", са публикувани 14 статии и 99 практико-приложни разработки, които също са посветени на теми, които не съвпадат с проблематиката на дисертационния труд.

Представената обемна научна продукция на кандидата е основно в областта на трудовото и осигурителното право и отговаря напълно на научната област, научното направление и специалността на конкурса за „доцент".

2. Обща характеристика на научната дейност на кандидата и научни приноси

Д-р Андрей Александров е автор на множество специализирани научни и научно-приложни публикации. В настоящия конкурс участва с една монография, четиринадесет статии и 99 практико-приложни разработки. От посочените в списъка с публикациите статии, седем са представени за рецензиране. Копия от практико-приложните разработки не са представени.

Основната разработка, с която кандидатът участва в конкурса, монографията „***Защита на личните данни на работниците и служителите***", (ISBN 978-954-608-246-6), 231 с., е публикувана през 2016 г. от Издателска къща „Труд и право", гр. София.

Проблемите във връзка със защитата на личните данни са предмет на административното право. В предложения научен труд авторът е успял да ги разгледа изцяло пречупени през призмата на трудовото право. Така модифицираната проблематика досега не е била предмет на цялостно самостоятелно монографично изследване. За първи път в българската правна книжнина д-р Александров предлага първото цялостно и завършено самостоятелно правно изследване на тази тема. Следва да се отбележи, че защитата на личните данни в сферата на трудовите отношения освен, че има особено важно практическо значение, поставя и съвсем нови проблеми, които в работата са подложени на задълбочен анализ и са намерили своите решения. Авторът убедително обосновава концепцията за наличието на специфичен „трудовоправен" режим на защитата на личните данни като не се ограничава само със статута на работниците и служителите, а разширява изследването и по отношение на различни категории трети лица, чиито лични данни стават известни на работодателя в качеството му на администратор на лични данни индиректно, но в пряко връзка със съществуващи трудови правоотношения. Така е постигната една многопластовост и цялост на предложеното изследване. Изложението е структурирано в пет глави. Акцентът в първата глава е поставен върху анализа на защитата на личните данни като важна гаранция за неприкосновеността на личния живот на хората като е изтъкнато особеното значение на тази защита по отношение на работниците и служителите. Предложеното изложение на историческото развитие на този правен институт, особено в международноправен план, дава добра възможност на читателя да вникне в спецификата на изследваните проблеми. Предмет на втората глава са обектите и субектите при обработването и съхраняването на личните данни в рамките на трудовото правоотношение. Авторът е разширил кръга на изследването и по отношение на трети лица, които не са работници и служители, но са свързани с такива. Предложен е подробен анализ на всички категории лични данни, както и възможностите за тяхната обработка, контрол и съхранение. Третата глава на монографията е посветена на реда за обработване на лични данни в рамките на трудовото правоотношение. Наред със съответните задължения на работодателя в качеството му на администратор на лични данни са разгледани и хипотезите, при които обработката на лични данни се възлага на външни субекти. Подробно са изследвани и случаите на трансфер на лични данни –

предоставяне в трети страни. Логично в четвърта глава са разгледани правните гаранции за защитата на личните данни. Направен е паралел на правата на засегнатите лица по Закона за защита на личните данни и по Кодекса на труда. Разгледани са възможностите за обжалване по административен и по съдебен ред действията на администраторите, както и тяхната административнонаказателна отговорност за извършени нарушения. С важно практическо значение е глава пета, която предлага обзор на промените, които от м. май 2018 г. ще настъпят с влизането в сила на Регламент (ЕС) 2016/679.

Работата прави впечатление с широко използван сравнителноправен метод. Изследвани са законодателните решения на аналогични проблеми в чуждестранни законодателства. Използван е обширен научен апарат – 64 източника на български език и 20 на немски, английски и френски език. Направено е и проучване на съдебната практика, доколкото такава е налична.

Достойнство на монографията удачното съчетаване на изследването на чисто теоретичната страна на поставените проблеми с тяхното практическо значение. Този подход е довел до множество предложения *de lege ferenda*, които могат да бъдат квалифицирани като сполучливи и безспорно необходими.

Като безспорни приноси в работата могат да бъдат посочени следните постижения:

- Изследваната тема е с интердисциплинарен характер. Авторът е успял на намери и интерпретира пресечните точки на типични административноправни задължения със задълженията на работодателя по трудовото правоотношение и да предложи задълбочен анализ на двойнствената им същност. В цялата работа умело се анализира преплитането на тези два вида задължения и последиците от тяхното нарушаване.
- Предложен е анализ на правната същност и значението на съгласието на физическото лице, чиито данни се обработват и съотношението му към заложените в ЗЗЛД общи принципи за защита на личната информация (стр. 46-49).
- Създадена е пълна класификация на личните данни, които се обработват от работодателя като администратор (стр. 51- 83). От гледна точка на класификацията на данните специално внимание е обърнато на данните събирани чрез технически способи за наблюдение и контрол на персонала и възникващите в тази връзка правни проблеми.
- Предмет на критичен анализ е имуществената отговорност на работодателя като администратор на лични данни за вреди, причинени при нарушение на неговите задължения. В светлината на чл. 24 ал. 5 ЗЗЛД е обоснован извода за наложителна тълкувателна корекция и екстензия на нормата и разпростиране на тази отговорност и по отношение на самите титуляри на личните данни, а не само по отношение на третите лица, както прогласява буквата на закона. Направено и съответно предложение *de lege ferenda* за окончателно разрешаване на поставения проблем.
- Като важна основа на правните гаранции за защита на личните данни са отграничени и анализирани основните права на работника/служителя като титуляр на обработваните лични данни – правото на достъп до обработваните данни и правото на възражение срещу обработваните данни. На тази основа се разглеждат съответстващите задължения на работодателя като администратор и възможностите за правна защита при нарушения (стр.147-173).
- Изяснена е правната същност на срока за обжалване на действията на администратора на лични данни по чл. 38 ал. 1 ЗЗЛД като са изследвани аналитично и двете възможности – преклузивен и давностен. Представени са убедителни аргументи в полза на тезата, че срокът е давностен. Направено е и аргументирано предложение за въвеждане на такъв срок и по отношение на възможността за съдебно обжалване (стр. 167-171).
- В работата са формулирани редица предложения за изменения и допълнения на трудовото законодателство с цел прецизиране на задълженията на работодателя като администратор на лични данни и гарантиране изпълнението на неговите задължения.

Такива са например предложенията за уреждане на нормативно установени срокове за съхранение на определени документи в трудовите досиета на работниците и служителите (стр. 141), по-ясното очертаване на категориите информация, която работодателят може да изисква по определени въпроси (стр. 82), усъвършенстване на административно наказателните разпоредби на ЗЗЛД (стр. 176-178) и др.

В заключение може да се отбележи, че предложеният основен хабилитационен труд е една научно зряла разработка, със забележителен обем и обхват на изследването. Работата успешно съчетава изследваните теоретични въпроси с възникващите в практиката множество въпроси и предлага удачни разрешения на констатираните проблеми.

Наред с представения хабилитационен труд д-р Александров е предложил и други публикации, всички в областта на трудовото право. Заслужава да се отбележат по-специално следните заглавия, които не са пряко свързани с темата на хабилитационния труд: „Защита на работодателя срещу опитите за злоупотреба с трудови права от страна на работници и служители", сп. „Съвременно право", брой № 4/2013 г.; „Едностранно прекратяване на трудов договор с футболист-професионалист", сп. „Съвременно право", брой № 2/2014 г.; „За някои практически проблеми при провеждането на процедурите по информиране и консултиране в случаите на масово уволнение според българското трудово законодателство", в Юбилеен сборник, посветен на 80-годишнината на проф. д.ю.н. Васил Мръчков, София, ИК „Труд и право", 2014г.; „Извънсъдебни спорове за решаване на трудови спорове", в Актуални проблеми на трудовото и осигурителното право, т. :„ София, УИ „Св. Кл. Охридски", 2015г.; „Практически проблеми, свързани с отлагане на ползването и погасяването по давност на платения годишен отпуск, както и отлагане на ползването на някои видове отпуски", сп. „Съвременно право", брой № 6/2014г.; „Тема с продължение: нови правила за ползване и отлагане на ползването на платения годишен отпуск", сп. „Съвременно право", брой № 3/2015 г.; „Дуалната система на обучение – нови възможности за професионално обучение или ново име на познати проблеми", сп. "Съвременно право", брой № 5/2015.

Наред със списъка на публикуваните статии, кандидатът е предложил и впечатляващ списък с други публикации, наречени „практико-приложни разработки", които имат предимно приложен характер. След придобиване на ОНС „доктор" д-р Александров е написал и публикувал 99 такива работи. По-голямата част от тях са публикувани в изданията на ИК „Труд и право" „*Труд и право*" и „*Труд и осигуряване*". Въпреки, че същите не са представени като част от материалите за участие в конкурса, същите в голямата си част са познати на автора на настоящето становище и определено може да се подчертае тяхната актуалност и научно-практическа стойност. Прегледът на предложените заглавия и тяхното съдържание показва универсалните и същевременно задълбочени познания на кандидата във всички области на трудовото и осигурителното право.

В заключение може да се обобщи, че предложените научни публикации на кандидата съдържат оригинални предложения за решаване на множество теоретични и практически проблеми на трудовото право, които могат да бъдат определени като сериозни авторски постижения, определящи достойно място на д-р Александров в академичните среди. Всички представени публикации могат да бъдат приети като имащи пряко отношение към конкурса за „доцент по трудово право и обществено осигуряване".

Научните приноси в публикациите на д-р Андрей Александров имат теоретико-методологичен и научно-приложен характер. Предложенията за изменения и допълнения на законодателството, които се съдържат в заключителните части на повечето предложени публикации, са насочени към правно-техническо усъвършенстване на правния режим на изследваните институти.

Въз основа на изложените до тук съображения, може да се направи заключение че представените работи от кандидата за академичната длъжност "доцент по трудово право и обществено осигуряване" по съдържание и по количество са достатъчни за заемане на тази длъжност. Представените научни трудове и преподавателската дейност на кандидата напълно покриват профила на обявения конкурс.

3. Отражение на публикациите на кандидата в научната литература

Към документацията и материалите за участие в конкурса е приложен списък с цитиранията на научните трудове на кандидата. Посочените цитати показват, че трудовете на кандидата са познати – налице са много автори, включително и утвърдени учени, които са се позовавали в своите публикации на тях. От началото на творческата кариера на автора са доказани общо 15 цитата, от които 9 са на трудове, публикувани след придобиването на ОНС „доктор по право".

4. Критични бележки и препоръки

Към представеното творчество могат да бъдат направени някои препоръки и критични бележки по отношение на хабилитационния труд.

Изследването би спечелило от един подробен анализ и класификация на правата и задълженията на работодателя – доколко работодателят има правно задължение за събиране и обработване лични данни и доколко това е негово право във връзка с дейността на предприятието. Предложената в работата класификация на събираните и обработвани лични данни е добра теоретична основа за това. Съответстващата класификация на правата и задълженията на работодателя би било нейно естествено продължение и още по-добра основа за изследване на възможностите за защита срещу незаконосъобразни действия на работодателя.

Голяма част от направените предложения за усъвършенстване на законодателството имат общ характер. Авторът констатира и анализира различни слабости в нормативните актове, прави изводи, че безспорно се налага законодателна намеса, но рядко прави точни и конкретни предложения *de lege ferenda*. Доколкото такива са правят, това става малко плахо и не особено категорично.

Така направените бележки имат значението на препоръки за бъдещото развитие на кандидата и не са от такъв характер, че да оспорват реалните достойнства и приноси на кандидата за академичната длъжност "доцент", но могат да бъдат ориентир за усъвършенстване на труда при негово следващо издание.

5. Заключение

Д-р Андрей Александров участва в конкурса за присъждане на академичната длъжност „доцент" с много сериозна научна продукция, чиито обем и качество отговарят на нормативните изисквания. Научните публикации на кандидата го определят като учен и експерт, който умело съчетава научно-изследователската и практико-приложната работа в процеса на професионалната си дейност. Научната продукция на кандидата съдържа сериозни научно-теоретични и научно-приложни резултати.

Визираните в чл. 24, ал. 1 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент" условия са изпълнени изцяло: кандидатът е придобил ОНС „доктор по право"; има непрекъснат академичен/преподавателски стаж повече от 7 години като хоноруван преподавател в Юридическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски", Академията на МВР и Института по публична администрация и европейска интеграция, а от предходната година и като гл. асистент в ИДП при БАН, като наред с това работи и в практиката като адвокат; кандидатът е публикувал самостоятелна монография, която има всички качества на хабилитационен труд, както и редица други съчинения, които са различни от представените трудове във връзка с придобиване на ОНС „доктор по право". В

съответствие с чл. 26 ал. 1 ЗРАСРБ всички научни публикации са в специализирани научни издания с редколегия.

Професионалният опит на кандидата и неговите научни приноси в областта на трудовото и осигурителното право (теория и практика) отговарят и на вътрешните нормативни изисквания за заемане на академичната длъжност "доцент" в ИДП при БАН. Кандидатът изпълнява и допълнителните изисквания в съответствие с чл. 70 ал. 3 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в института за държавата и правото при българска академия на науките.

Предвид изложените по-горе съображения изказвам становище, че д-р Андрей Александров, в качеството му на кандидат за академичната длъжност "доцент" в ИДП, БАН, отговаря на нормативните и вътрешни научни и наукометрични формални изисквания, предвидени в чл. 24, ал. 1 ЗРАСРБ, чл. 53 ал. 1 ППЗРАСРБ и чл. 70 ал. 3 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в института за държавата и правото при българска академия на науките.

Въз основа на запознаването с предоставените научни трудове, тяхната значимост, съдържащите се в тях научно-теоретични и приложни приноси, намирам достатъчни основания да предложа на уважаемите членове на научното жури да гласуват за присъждане на д-р Андрей Сашов Александров на академичната длъжност „доцент" в Института за държавата и правото при Българската академия на науките по научната специалност „Трудово право и обществено осигуряване". Убеден съм, че заемането на академичната длъжност "доцент" ще бъде заслужено и ще му даде добри възможности за бъдещо научно творчество и изяви като учен и преподавател.

Член на научното жури:

(***доц. д-р Вълчин Даскалов***)
07.06.2017 г., гр. София